

ember 5.
835-21

ény.
tálalmási
nel pályázat
évi fizetés,
ér, éjjeli 80
gatási biztos
t huszemle

ik ezen ál-
letli képzett
l felszerelt
s főszolga-
er hó 15. d.
ob beérkező
tételnek. A
eles a toron-
tének tagjai

ember hó
y á n ffy,
ró.

államvasutak
a Budapest—
orvát Tengeri
elence, illetve
hajóin.

ásig.
ébe minden
ra 15 p.-kor,
óra 30 perc.
ába minden
és minden
15 perckor.
éba minden
a 30 perckor

éba minden
r és minden
óra 30 p.-kor.

ás a Szt.-

nyűt:	Személy
szonvot	vonnt
II.	III.
ształy	

30-00	16-00
87-80	
58-10	22-50
69-10	38-95
89-25	
95-70	
102-40	
55-60	31-05
83-65	
77-05	43-60
85-45	
58-25	32-60
69-00	38-90
37-40	19-50
73-50	41-20
58-00	31-80
93-10	54-90

orona után-

Fiurnéből—
16 kor.
12
6

Fiurne közt
Velencébe
ri, Brindisi,
etve onnan
utlakozásban
ajók kikötő-
nt indulnak
orsjárat és
Raguzába
Utmutató-

körutazási
k, ugyszin-
menetjegye-
pá a Cook
apesten és
ilágosítások
szgatóság.

Szerkesztőségi iroda:
Nagybecskerek,
Zápolya-utca 1-36 szám.
hová a lap szellemi részét illető
minden közlemény intézendő.
Kiadóhivatal:
Pleitiz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybecskerek, Zápolya-utca 1.
hová a hirdetések, az előfizet-
sek és a lap szétküldésére vo-
natkozó felszólítások intézendők
Telefon 21. szám.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.
Felolós szerkesztő: Dr. Brájer Lajos.

Előfizetési árak:
Egész évre ———— 24 kor.
Félévre ———— 12 .
Negyedévre ———— 6 .
Egy hóra ———— 2 .
— Egyes szám ára 8 fill.
Hirdetések
a kiadóhivatalban fogadtatnak el.
Azonkívül az összes hirdetési
irodáknban.
Megjelenik
vasár- és ünneppnapok kivételével
minden nap délután 5 órakor.

Nagybecskerek, 1904. XXXIII. évfolyam 279. szám. Kedd, december 6.

Nyugalom!

Nagybecskerek, december 6.

(Dsk.) Hiába a mesterkedés tettel és szóval, — céltalalan a taktikázás manipulációja. Hiába akarják fölbajgatni az u. n. közvéleményt. Nem mozdul. Nem reagál a suggesztiókra, az erőszakos injekcióra se. Feneketlen a nyugalom a közéletben. Ha próbálják fölhergelni, kicsattan, de minden érték és súly nélkül. Mondva csinált, belediktált minden kísérlet arra, hogy országos alkotmány-sérelem, forradalmi láz-anyag formálódjék abból a szomeru kényszerüségből, a mire az ország parlamenti többségét a jövődő érdekében a tulbizakodott manákusság rászorította. És ennek a nyugalomnak mélyebben fekvő okai vannak, semmint a felületes szemlélő képzelet. A közmondás szerint a disznó láb is elsül, — és ha ez igaz, — akkor visszafelé is elsülhet. Az obstrukció dühöngött harmadfél éven át. Elsöpört kormányokat. Learatóit éretlen vetéseket. Ki boronálta a magvakat is. Óriási anyagi és erkölcsi pusztítást hagyott maga után. Alig tudja ez a szerencsétlen ország kiheverni. De ki fogja tudni, ha béke és nyugalom nyujtanak segítő kezét pótlására, újja élesztésére mindannak, mi a rög alá van temetve, de a mit a nemzeti önértzet napjának összes sugarai új életre hívhatnak. Ámde a sugaraknak, mert egy forrásból löveltetnek alá, össze kell tartaniok. Nem szabad perzselniök. Csak élesztgetniök kell. Aszályt nem borithatnak a termő me-

zőkre. Lanyha eső után kell fölmelegíteniök a talajt, csirába szökkenteniök a magokat. Forrón csak akkor tüzzenek, amikor a természet törvényei parancsolják, — enyhén akkor, amikor az élet-adás föltételei követelik. Csak így lehet igazi váltógazdaság, dus természettel, bő aratással a politika szántóföldjein is. Ezt az életelvet, a maga gazdaságilag kiforrott, viharpróbálta ösztönével, a magyar nép a mostani nehéz időkben gyakorlatilag is magáénak vallotta és bizonyította. Nem csinál vihart, mert félti a vetését. Nem dörög, mert égzengő villámok tönkre silányithatják verejtekes munkáját. Nem háborog, mert földje kiveti méhéből a magot, a mit féltő gondnal, nagy fáradtsággal vetett beleje. Ezért van hát nyugalom, a mit nem lehet fölkorbaöcsölni még azoknak sem, akik a népkedély fölajzott hurjain szoktak könnyelműen játszadozni. Fölturkálják a szenvedélyeket Kénytelen-kelletlen beleharapnak a keserü almába tisztelt polgártársak. Négyütéseken az ösztetoborzott vasárnap-i hadak „feszítsd meg“-et kajabálnak a hazaáruló kormányra. Ezzel szemben a komoly, nem momentán összecsisztított testületek, hatóságok kénytelenítve érzik magokat szintén nyilatkozni. Bizalmat, előismerést nyilvánítanak. Valljuk meg, hogy ez csak kontrája és helyes mederbe terelése akar lenni a fölheccelt tömegszendvénynek, — semmi egyéb. Az ország nyugalmat akar, kíván, követel. Nem bánja, hogy le van törve a botrány-

csinálás, azt sem, hogy az erőszakhoz mért fegyverekkel. Nem lehet ebből se forradalmat, se országos politikai válságokat kovácsolni. Még hangulatot se. Az is elernyedt, mesterséges. Vegyük csak higgadtan alapul a tényeket s a mi hazafias hév forr bennünk: egyesítsük éretlen hecc helyett a közös munkára.

HIREK.

Tájékoztató.

A gőzfürdő (telefon 118. szám) minden nap reggeltől 12 óráig kezdve délig az urak részére nyitva van; hölgyek részére minden kedden és pénteken déltől 6 óráig délután; ugyanazon napokon este 1/6-tól 1/8-ig urak részére is. Vidéki hölgyek részére minden nap déiben gőzfürdő, kádfürdő egész nap nyitva marad.
— Dessewffy püspök kitüntetés. Mint a hivatalos lap tegnapi száma közli, a király a személye körüli magyar miniszter előterjesztésére Dessewffy Sándor csanádi püspöknek, az egyház és a közügyek terén kifejtett kiváló tevékenysége elismerésül az első osztályú vaskorona-rendet díjmentesen adományozta. Dessewffy püspök legfelsőbb kitüntetésének híre lelkes örömet és megelégedést keltett az egész egyházmegyében. Dessewffy püspök mintaszerűen igazgatja egyházmegyét, pártolja a tudományt és a művészetet, számos egyházi és kulturális intézmény megrementésére örököltette meg nevét, Szt.-Gellért kultuszával pedig külföldön is tiszteletet szerzett a magyar katolicizmusnak. Kitüntetés a legnagyobbak egyike, melyet csak ritkán oszt a királyi kegy.
— Kinevezés. A pénzügyminiszter Kekorovich Gyula módosi adóhivatali tisztet Nagybecskerekre adóhivatali segédde, Palfy Sándort pedig módosi adótitkáré nevezte ki.

A „TORONTÁL“ tárcája.

A szél elsöpörte...

Ézüstös levelű vén nyírták alatt,
Hol langyos szellő leng a part mentén,
Midőn a rózsá bimbója fakadt
A homokba irtam nevedet én...
A te drága neved — a szél elsöpörte...
Szürke ég borul a szürke habokra
Süvölt az orkán s az éj leszállott,
Kopár a föld s elvirult a rózsá,
Mely egykoron még dícsfényben pompázott
Piros szirmaival, — a szél elsöpörte...
Elnyugszik az élet, a tájék kihalt
Hullámok verdesik a partot csupán;
Susognak egy régi — régi szép dalt
Szerelemről — mely álom volt talán,
Nyéréji álom... a szél elsöpörte...

Krizantém.

Séta a baba-kiállításán.

Meglehető rossz hangulatban ébredtem fel s nem tudtam szabadulni tőle egész nap. De hisz ez nem csoda! December van, az idő hol borus, hol szeles, csak úgy visít a szél az ablakokon befelé, alig mer az ember kimenni, jóformán mindig a szobára van utalva, unalmas egyhanguságra. Délutánra elült kissé a szél, sétálni indultam abban a reményben, hogy a jó levegő élénkebb kedélyhangulatba hoz. Alig tettem ki lábamat az utcára, ismerős derült hangok ütötték meg fületem, jó kedvűen tárgyaltak valamit. Hátrafordulok.

— Ejnye de jó, hogy találkozunk veled, jöjj el velünk, nézd meg a baba-kiállítást, hisz neked is gyermekeid vannak, aztán tudod magyar ipar és azt mondják, hogy nagyon jól sikerült, illik már, hogy ne csak szóval, de tettel is pártoljuk a magyar ipart, aztán meg tudod jótékony célt is szolgálni.
Az én jóakaró, ismerősöm kifogyhatlan volt ugy a hívásban, mint a dícséretben, pedig én egy szóval se ellenkeztem, az én rossz kedvemnek mindegy volt, hogy hova megyek, csak menjek. Nem is tudom, hogyan érttem oda, de egyszerre, mintha tündékeribe léptem volna. Derült öröm mosolyog a babákról az emberre. A gyermekek világa... élénk képzeletük, mintha már jó előre körülövezte volna a ragyogó babákat.
Együtt van ott a mult, a jelen. A ragyogó ruhájú római nő, vidám gyermekbaba, utcai ruhába öltöztetett dámák s a lányok öröme a mennyasszony-baba s mindezek közt mint egy királynő a magyar menyecske-baba. Melyik szebb, nehéz volna megmondani, valamint azt is, hogy ki volt ügyesebb, a ruhakészítő nő-e, vagy aki a kalapokat csinálta? Mire képesek a magyar kezek és mily jó izléssel bírnak! ez a sóhaj jött ajkamra és keblem az örömtől duzzadt, én is magyar nő vagyok.
Mint a hatalmas tölgy tövében a szerény ibolya, ugy feküdtek a nagy babák lábainál a kicsi mozgatható karu tündérek, kik tündér jellegüket abban is megtartják, hogy bip, hop, elrepülök ahova akarok. Erősen megritkított

soraik mutatják, hogy gondos anyák jó előre elröpitették őket. Épen ilyen repülő kedvben vannak az angyalkák is, ezek nyakán is ott csüng az „eladatott“ tábla.
Egy XIV. Lajos korabeli francia dáma, meg jelenkorbeli ridicülös hölgy, kik az angyal szomszédságát igen megszokták, szomoruan tekintenek a távozóra. Annál nagyobb vigság van a szomszédságban, ahol a cigány leány óhajtaná jövődőt mondani, meg a cukorbaba kinagatja jóízű cukorkáit. Mosolyog önkénytelenül a szem, ha a sikerült „costüm“-jüket látja.
A jókedv dallal jár együtt, ezt képviseli a tiroli pár, szinte hallom jödlizásukat. Melléjük sorakozott az apa kedvence, a jól nevelt urficska, aki más hiányában a francia tiszt mellé sorakozott, mintegy jelezni óhajtván ezzel, hogy idővel ő is katona lesz.
Különös, még itt is kapósabbak a fluk, mint a lányok, ez a két fiubaba is elkelt. Pedig van itt lányban bőség, a „bébé“, „az iskolás lány“ a „szobalány“ baba mind, mind képviselve van itt. Selyem ruhás baba az egyszerű szövet ruhással békében megfér s hogy a kép teljes legyen, a pólyás baba sem hiányzik.
De nini, hova lett a rossz kedv? Hatalmas érzés legyőzte, az öröm a fölött, hogy ahol a magyar nőben ilyen erő szunnyad, ha ezen erőket fölbreszti valaki s a magyar nő sorompóba lép, meg fogja teremteni azt, ami minden igaz hazafi hő óhaja: „a magyar ipart“.
Sz.

ÁLLANDÓ
nagy választék női felöltők, raglan,
havelok, kabátok és gallérokban
a legújabb divat szerint.

Saját műhelyben készült
férfi és gyermek öltönyök és felölt-
ők, rövid bundás kabátok, városi
és utazó bundák, szörme gallérok,
stolák, boa, muff és minden szücs-
munkák.

Telefon 141. Telefon 141.
Kovács Gedeon Nagybecskerek.
Szabó- és szücsműhely a házban.

— **Uj jogtudor.** Dr. Sajóvíz Sándor, városunk fiatalágának kedvelt tagja, a napokban kitűnő sikerrel tette le a kolozsvári tudományos egyetemen a jogtudori vizsgát.

— **Ifjúsági ünnepély a főgimnáziumban.** A keresztény katolikus egyház december hó 8-án ünnepi a Boldogságos Szűz szeplőtelen fogantatása dogmáivá tételének 50 éves jubileumát. Ez alkalomból főgimnáziumunk róm. kath. tanulóifjúsága e hó 7-én a szent gyónáshoz és szent áldozáshoz fog járulni, majd 8-án délelőtt fél 9 órakor a főgimnáziumi templomban ünnepélyes nagymiséét celebrál Farkas Ignác kegyesrendi áldozár, melynek végeztével a tornacsarnokban fog lefolyni a tulajdonképeni ifjúsági ünnepély a következő programmal: 1. Megnyitó beszéd. Mondja Balázsi József főgimnáziumi igazgató. 2. Ének a Boldogságos Szűzről: „O Domina mea” Kersch Ferencről. Előadja a főgimnáziumi énekkara. 3. Csintalan Pál kegyesrendi tanár ünnepi felolvasása. 4. „Oh szűz anyám” Szulik József költeménye. Szavalja Mayer Jenő VII. o. t. 5. Pápai himnus. Előadja a főgimnázium énekkara. Az ünnepélyen vendégeket is szívesen lát a főgimnázium igazgatósága.

— **A kalábriai herceg Torontálban.** Mint Nagyszentmiklósról írják, Nákó Sándor gróf és főúri vadászrendjei a múlt hét öt első napján San-Marco hercegnő sz. Nákó Mileva grófnő illustis vendége: Ferdinando Duca di Calabria, a casertai gróf legidősb fiának társaságában a hercegnő ös-csanádi uradalmában vadásztak. Ez alkalomból Nákó Sándor gróf november 29-én a herceg tiszteletére nagyszentmiklósi kastélyában fényes ebédet adott, szombaton pedig a vendéglátó háziur pusztaporgányi birtokán rendezett nagyszabású hajtóvadászatot, mely kétségtelenül nagy gyönyörűséget és ritka vadászélményt nyújtott az előkelő vadásztársaságnak, amennyiben a vadászterület egy complexumban 6000 katasztrális földet ölel fel. A vadászat befejeztével ismét fényes ebédet adott nagyszentmiklósi kastélyában. A kalábriai herceg, aki sógora a bajor és spanyol királynak s aki nagy szenvedéllyel űzi a vadászat szép, kellemes és edző sportját, minden évben felkeresi San-Marco hercegnő csanádi pagonyjait; ezuttal fáján és nyulvadászatok élvezetében kívánt részesülni s e célból jött Torontálba Münchenből.

— **Nagybecskerek város egészsége.** Dr. Weiterschan József városi főorvos most nyújtotta be Nagybecskerek városának november hónapról szóló egészségügyi jelentését. A jelentés szerint az elmúlt hónapban 81 születéssel szemben 60 haláleset fordult elő. A halvaszületések száma 2. Hét éven alul meghalt 20, azon felül pedig 40. Az egyes halálokok a következők: veleszületett gyengeségben meghalt 2, görcsökben 11, béhurutban 7, vörhenyben 2, tüdőgyulladásban 2, tüdőgümőkórban 10, gutaütésben 2, vizeletbetegségben 2, elmebajban 3, agykórban 6, egyéb természetes halálok következtében pedig meghalt 13. Öngyilkosság az elmúlt hónapban nem fordult elő. A mi városunk általános egészségi viszonyait illeti, úgy az a november havi jelentés adatai szerint eléggé kedvezőnek mondható, amennyiben a születések száma jóval felülmúlja a halálozásokét, azonfelül pedig az általános megbetegedés is meglehetősen enyhének mondható s a hevenyragályos betegségek is csak szörványosan fordultak elő. Tüdővészben november hónapban 10 ember halt meg s így ennél a betegségnél is javulás konstatálható. Trachomára 365 embert vizsgáltak meg, akik közül azonban csak 3 volt tényleg trachomás. Az országos betegápolási alap terhére 90 szegény ember részesült ingyen gyógykezelésben. Rendőrvosilag az elmúlt hónapban 14 embert vizsgáltak meg, akik közül négyet mint idült ragályos beteget a kórházba kellett szállítani. Heveny és idült ragályos betegségek lefolyása után 14 gőz- és 5 formalin-fecskendezéssel egybekapcsolt lakástisztítást végeztek. Az élelmi szerek piacát novemberben is több ízben megvizsgálták, de nagyobb rendellenességet nem tapasztaltak.

— **Torontáli mozgalmak az obstrukció ellen.** Torontálvármegye számos községéhez és választókerületéhez most a lovrini választókerület polgárai csatlakoztak, hogy a kormányelnök akcióját támogassák. A lovrini választókerület szabadelvű párti választói ugyanis vasárnap Billéden pártértekezletet tartottak. Ez alkalommal az értekezlet központi elnökét báró Lipthay Frigyes, központi jegyzővé dr. Reinhardt Pétert választották meg. Az értekezlet után Goschy Péter ottani iparos meleg szavakban tolmácsolta a szabadelvű polgárok érzelmeit, elítélve az obstrukciót, egyben a választópolgárok bizalmáról és ragaszkodásáról biztosította a kerületnek jelenlévő képviselőjét, zombori Rónay Jánost. Az értekezlet keretében Rónay János beszé-

molót is mondott, a melyben esetelte az ellenzék romboló munkáját, a mellyel a parlament működését megakadályozza s nagy hatással fejtegette, hogy a kormány az ország érdekében cselekedett, mikor a mostani utra lépett s a kormány akcióját minden komoly hazafinak helyeselni és támogatni kell. A zajos eljenzéssel fogadott beszámoló társas-ebéd követte, melyen igen számosan vettek részt. Az értekezlet egyúttal táviratilag üdvözölte gróf Tisza István miniszterelnököt és báró Podmaniczky Frigyes.

— **Az iskolánövérök gyászja.** A „Miasszonyunk”-ról nevezett szegény iskolánövérök Temesvár józsefvárosi anyaházának ismét gyászgyászán. A rend egyik fiatal, nagytehetségű tagja ugyanis, az alig 22 éves Boscó Julia novicia, tegnap rövid szenvedés után elhunyt. A megboldogult a nagyszentmiklósi főkéntzetben volt mint kisegítő nővér alkalmazva, hol meghült és veszedelmes tüdőbajban megbetegedett s rövid szenvedés után meghalt. A fiatal nővért nagy részvét mellett temették el.

— **Halálozás.** Mint őszinte részvétellel értesülünk, Karátsonyi Emilia, társadalmunk egyik jótékonyágáról ismert női tagja tegnap este 63 éves korában meghalt. Az elhunytat holnap délután fél 4 órakor fogják eltemetni a Gizella-parton levő gyászházban. A halálozásról a család a következő gyászjelentést hozsátotta ki:

Fájdalomtelt s veval jelentjük feledhetlen rokonunk Karátsonyi Emilia 1904. évi december hó 5-én este fél 9 órakor, rövid szenvedés után, életének 63 ik évében történt gyászos elhunytát. A drága halott hült tetemei a halotti házból (Gizella-part és Zápolya-utca sarkán) december hó 7-én d. u. fél 4 órakor fogtak a róm. kath. szirkertben örök nyugalomra tétetni. Az engesztelő szent mise-áldozat pedig folyó hó 9-én d. e. 10 órakor a nagybecskereki róm. kath. piébánia-templomban fog az Egek Urának bemutatni. Béke lengjen porai fölött! Nagybecskerek, 1904. évi december 6-án. A gyászoló család.

— **Felülfizetések.** A nagybecskereki közigazgatás felülfizetések zászlóalapja javára rendezett szombati mulatságon felülfizettek: 10—10 koronát: Strosz Béla, Dr. Mihálovits István, Pleitz F. Pál. 8 koronát: Dr. Végh Lajos. 6 koronát: Jankó Ágoston. 5 koronát: Dr. Dellimantics Lajos. 3—3 koronát: Szilágyi Albert, Bielek Antal. 2—2 koronát: Dr. Weiterschan J., Herr Ödön, Dr. Nónay Pál, Schnell Alfréd, Semsy Gyula, Banták N., Mihálovits N. 1—1 koronát: Müller Ottó, Napholez Rezső, Schira András. A felülfizetésért ez uton is halás köszönetet mond a rendezőség.

— **Szvecsár.** Kedves családi ünnepség folyt le szombaton este Trifunác Miló nagybecskereki forgalmi főnök házában. Trifunác ugyanis ezen a napon ünnepelte meg hazi patronusát, mely alkalomból számos jóbarát és ismerős kereste fel a vendégzerelő házat, hogy elhalmozzák szerencsekívánataikkal. Ugyancsak azon a napon ünnepelte meg névnapiját a ház derek urnője is, a kit természetesen szintén nagy ovációkban részesítettek. A hirtelenében rendezett házi mulatság a legjobb hangulatban folyt le s a nagyszámú vendégek egész a kora hajnali órákig voltak együtt.

— **Adomány.** Haidegger Ödön és neje koszoru megváltás címén Karátsonyi Emilia elhalálozása alkalmából az árvaház alap javára 10 koronát adományozott, melyért köszönetet mond az elnökség.

— **Az adóhátralékokok figyelmébe.** Mint illetékes helyről értesülünk, mindazok, kik még a múlt évi ex-lex idejéből adóhátralékban vannak, fizetési határidő iránti kérélmüket vagy a város tanácsánál vagy a pénzügyigazgatóságnál e hó végéig beadhatják.

— **Liba eső.** Már az is furcsa dolog, hogy vannak emberek, akik azt várják, hogy sült galamb repüljön a szájukba, annál furcsább aztán az, ha egy ködös december estén váratlanul érbennünket az a rendkívüli nagy szerencse, hogy a magasból nem is galambok, hanem valóságos vadlibák potyognak le, igaz, hogy nem megsülve, hanem félig megfagyva, ami azonban keveset változtat a dolgon. A múlt évben szintén érbennünket ehhez hasonló csoda, csak hogy akkor nem libák, hanem fűrjek hullottak az égből, míg tegnap este ugy 7 óra tájban megtörtént az a nem mindennapi esemény, hogy a város számos helyén valóságos vadliba-eső volt s a libákat százszámra lehetett fogdosni. A közös laktanya udvarán egyedül a legénységnek mintegy 20 darab libát sikerült elfogni. A legtöbbben persze sehogysem tudták megmagyarázni maguknak az égne ezt az áldását, pedig hát nem is olyan megmagyarázhatatlan a dolog. A vad libáknak tudniillik most van a vonulási idejük s tegnap is nagyobb-

számu vadliba huzott el városunk felett, de a nagy ködben kénytelenek voltak alább szállani s mivel nem tudták magukat kellően tájékozni, egy darabig csak kóvályogtak a város felett, de a nyirkos hideg megdremesztette szárnyasikat, a minék következtében félig megfagyva estek a földre, nem kis öröme azo'nak, akiktől a mostoha sors különben megtagadta ezt az ingyene falatot.

— **Vadászat.** A nagybecskereki vadász- és vadvédegyelet folyó évi december hó 8-án hajtóvadászatot tart. Találkozás: Gligorovits tanyánál reggel fél 9 órakor.

— **Betörő tanuló.** A buziási csendőrség letartóztatta Bárczai Béla 15 éves fiút, a temesvári főreáliskola kicsapott növendékét, aki betört az ottani templomba és kifosztotta a gyűjtőperselyeket. A fiatal betörőt Temesvárra szállították, ahol a színház elé érve azonban megszökött és nyomtalanul eltűnt. Most ország-szerte köriök.

— **Drága mulatság.** Tógyérről írják: Oprea Gergely odavál lakos múlt hó 21-én özv. Teodorovics Mária kocsmájában mulatott. Midőn 9—10 óra tájban teljesen illuminált állapotban hazament, észrevette, hogy belső zsebében elhelyezett 550 korona hiányzik. Kétségbeesetten kereste mindenfelé a pénzt, de annak hült helye volt. Valószínű, hogy mulatság közben ellopták tőle. A tolvajt most nyomozzák.

— **Rejtélyes gyilkosság.** Megirtuk, hogy Stein Miklósné kübekházi parasztasszony részegségében egy faluszéli kutba fuladt. Az eset most új fordulatot nyert, mert a holttest feltalálásakor külső erőszak nyomai fedeztetek föl s a bírói vizsgálat sok terhelő adatot derített ki. Először is a holttestet ülő helyzetben s olyképen találták meg a kutban, hogy a test felső része kívül volt a vízből s így ki van zárva, hogy fuladás okozta volna a halált; azonkívül a testen számos ütés s rugás nyoma észleltetett, a fej hátsó részén pedig egy óriási ütés helye látszott, mely föltétlenül halált okozó volt. Az asszony közismert izsakos és veszekedő asszony volt, akit férje emiatt több ízben megfenyített s ki néhányszor már a kutba ugrást meg is kísérelte. Ez a mostani kuthajítás azonban nyilvánvalóan büntényről áll kapcsolatban, melynek szálait a vizsgálat lesz hivatva kideríteni.

— **Eveszett váltó.** Tegnap este a Tomaseváci-utcában egy 760 koronáról szóló váltóelfogadvány elveszett. A becsületes megtaláló kéréti azt a rendőrségnek átadni.

Irodalom.

* **Az Amatőr.** Immár elvitatlanul a legszébb képes újság Az Amatőr, a Photo-Clubnak ez a pompás feltűnően díszes művészi fényképezési folyóirata. Minden pompás száma új meglepetéssel szolgál a közönségnek, anélkül, hogy eredeti erőnyei: az óriási módon gazdag illusztrációk, csak a legcsekélyebb mértékben is veszítenének mellette. A legújabb 5. szám például a legjelesebb festőművészek: Kacziány Ödön, Kézdi-Kovács László, Szenes Fülöp, Déry Béla és Markó Ernő rendkívül érdekes cikkeit közli, melyekben a festészet és fotográfia egymáshoz való viszonyáról nyilatkoznak. E nyilatkozatok széles körökben fognak feltűnést kelteni, annál is inkább, mert Az Amatőr folytatni fogja a festőknek ezt a megszólaltatását. A legújabb szám tartalma különben ez: Festők és amatőrök: Kacziány Ödön, Kézdi-Kovács László, Szenes Fülöp, Markó Ernő és Déry Béla festőművészek a fotográfálásról. — Kohlman Artur dr.: Fényképezés télen. — Szilárd Béla: Az optikai és a kémiai kép. — A gummi-nyomásról. — Irodalom. — Szerkeztői üzenetek. — A fűzetet ékesítő romek képek a következők: Műmeléklet: Novomeszky Imre: Pihenő. — Novomeszky Imre: Tájrészlet. — Magyar-Rosenberg Aladár: Pusztulás. — Gámán Dezső: Naplemente a csorbai tónál. — Kohlman Artur dr.: — Athléta-fő. — Dr. Marschall J.: Fürdőző társaság. — Dr. Marschall J.: A föld népe. — Gámentzy István: Galamb etetés a Szent-Márk-téren. — Kohlman Artur dr.: Madame Chrysanthème. — Novomeszky Imre: Rózsák. — Pfeiffer Ernő: Romantika. — A miniaszerű újság előfizetési ára ¼ évre 3 korona 50 fillér. Mutatványszámot a kiadóhivatal (Budapest, V., Honvéd-utca 10.) ingyen küld minden amatőrnek.

* **Révai Kalendárium 1905.** Most hagyta el a sajtót ez az irodalmi naptár — a magyar könyvpiac érdekes specialitása — mely az idén felette érdekes és nagyszabású irodalmi újdonságokról számol be. Olyan irodalmi újdonságok ezek, melyek a modern kulturigények nagy területeit ölelik fel s e rohanó, követelő kor emberének kezébe adják a művelődés biztos eszközeit. E mellett a kegyeletnek is hódol a Révai Kalendárium, Jókai Mór emlékeztetének szentelve egy igen szép cikket, melyben többek között a

világsajtó nekrológiáiból hordja össze a legérdekesebbeket. A Révai Kalendáriumot minden irodalombarátnak — kívánatra — ingyen küldi meg a kiadóhivatal: VIII., Üllői-ut 18. szám.

TÁVIRATOK.

A politikai helyzet.

Pestmegyei szabadelvűek bizalmi felratta.

Budapest, december 6. (A „Torontál” eredeti távirata.) A pestmegyei szabadelvűek tegnap nyújtották át küldöttségileg a kormányhoz intézett bizalmi feliratukat Tisza István gróf miniszterelnöknek. A felirat átnyújtásakor a miniszterelnök következőleg válaszolt:

— Tudtam a munka megkezdésekor, hogy a siker a nemzet kezébe van letéve s ha nem hallgat meg, úgy az igaz ügy bukik. Ugylátszik azonban, beszédünk nem volt a pusztába hangzó szó, mert egész ellenzéki vidékek nyilatkoznak mellettünk. Ha továbbra is így tart, akkor az eredmény biztosítva van. Jól meg kell magyarázni a népnek, hogy éppen a 48-as nagy vívmányokat fenyegeti veszély s a szabad intézmények forognak kockán, amelyek iránt a nemzet kegyelettel viseltetik. Fődolog megmenteni a lényegét s ártalmatlanná tenni az igaz parlamentárizmust veszélyeztető egyes katilinárius existenciák féktelenségeit. Mi határozottan nemzeti politikát képviselünk s ha összetartunk, győznünk kell. Támogatásukat köszönöm.

A szabadelvű körből.

Budapest, december 6. (A „Torontál” eredeti távirata.) A szabadelvű pártban tegnap este igen mozgalmas élet uralkodott. Sokan jöttek vidékről s kedvező benyomást hoztak a hangulatról s az ellenzéki féktelenedésekkel szemben való állásfoglalásról. Szentiványi Zoltán és a többiek, a kiknek az ellenzékiek kilépésük hírét terjesztették, mind jelen voltak a pártkörben.

Röpirat a házszabályokról.

Budapest, december 6. (A „Torontál” eredeti távirata.) „November 18-iki képviselőházi határozat” címen most névtelenül jogi tanulmány jelent meg, amely a határozat jogi és erkölcsi kérdéseivel foglalkozik. A röpirat a házszabályokat pártközi kontraktusnak tekinti, amelyet a törvény maga kapcsolt ki jogterületéről, mikor a képviselőháznak a szuverén hatalmat adott a tanácskozási szabályok megalkotására. A röpirat részletesen foglalkozik a jogi szempontból tett kifogásokkal s végül az igazságnak s az erkölcsi parancsok elgyebhangzónak tartja a többség határozatát.

A kormány helyzete.

Budapest, december 6. (A „Torontál” eredeti távirata.) A „Pol. Cor”-nak jelentik: A kabinet kebelében támadt differenciákról, a szabadelvűpárt bomlásáról s Tisza állásának megrendüléséről elterjedt hírek alaptalan kóhalmányok. Tisza állása teljesen szilárd, pártjában tökéletes egység és összetartás uralkodik, ami a kilépések nem csorbitottak. Az ellenzéki sajtó csak népámitás céljából terjeszt híreket válságról, pártbomlásról. Komoly politikai körökben rendületlenül biznak abban, hogy a kormánynak sikerül a parlamenti zavarok végleges elhárítása. A szabadelvű pártban szájról-szájra járt a hír, hogy a király milyen kegyesen fogadta Tiszát. A király szereti Tiszát s ragaszkodik hozzá. Hogy a kormány nem hátrál, annak élénk bizonyossága Hieronymi pozsonyi nyilatkozata s a királyi kegy szilárdságának tekintik a miniszternek feltűnő kijelentéseit.

A képviselőház összehívása.

Budapest, december 6. (A „Torontál” eredeti távirata.) A képviselőház összehívásáról sok kombináció hallatszik, de valószínű, hogy a miniszterelnök előbb még bejár néhány vidéki várost s nyilatkozik terveiről és a helyzetről. Hibetöleg a jövő hétre hívják össze az országgyűlés új ülészetét.

Szell mandátuma.

Budapest, december 6. (A „Torontál” ered. távirata.) A szentgotthárdi választók újból Szell Kálmánt jelölték képviselőnek. Szell Kálmán azonban kijelentette, hogy a mandátumot a legnagyobb sajnálattal bár, de nem fogadja el s ha megválasztanák, újból lemond.

Az orosz-japán háború.

A mandzuriai harcokról.

Budapest, december 6. (A „Torontál” ered. távirata.) Mint Londonból táviratozzák, a japánok most arra törekzenek, hogy az oroszok északi arcélet bekerítsék. A japánokat különben folyton erősítik üteggel, löszerekkel és legénységgel. Mukdenből az oroszok előnyomulásának híre érkezik.

Budapest, december 6. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mukdenből táviratozzák: A környéken négy napig elkeseredett tüzerharc folyt, amely azonban az egyik félre nézve sem járt eredménnyel. Az emberek összezsúfolva lapulnak meg a bombáktól biztosított árkokban, a folytonos feszültség azonban sok betegedést okoz.

Port-Arthur ostroma.

Budapest, december 6. (A „Torontál” eredeti távirata.) Port-Arthur ostromáról érkező hírek csak annyit konstatálnak, hogy a vár körül a harc egyre folyik.

A király elutazása.

Budapest, december 6. (A „Torontál” eredeti távirata.) A király tegnap délután a Mücsarnok téli kiállításának megtekintése után visszautazott Gödöllőre, ahol szombat reggelig marad. Szombaton reggel ő felsége Bécsbe utazik s ezzel a királyi udvarnak mostani budapesti, illetőleg gödöllői tartózkodása véget ér.

Vám- és kereskedelmi konferencia.

Budapest, december 6. (A „Torontál” eredeti távirata.) Bécsből jelentik: A Németországgal folytatott kereskedelmi tárgyalások megszakítása szükségessé teszi a vám- és kereskedelmi konferencia összehívását, ami valószínűleg ezen a héten fog megtörténni. A konferencián megfontolják majd azt a kérdést is, hogy vajjon a közel jövőben más államokkal megindítsanak-e kereskedelmi tárgyalásokat. Amennyiben Németország részéről nem nyilvánítanak majd kívánságot újabb tárgyalások megindítására, akkor Svájjal kezdenének tárgyalásokat.

Szerb kormányválság.

Budapest, december 6. (A „Torontál” ered. távirata.) Belgrádból megerősítik, hogy a király megbizta Gruics miniszterelnököt, hogy mérsékelt irányú kabinetet alakítson.

Eötvös Balint bűnpöre.

Budapest, december 6. (A „Torontál” eredeti távirata.) Eötvös Balint, a váli terület függetlenségi képviselőjének családi bűnpereiben a bíróság ma folytatta a tanúhallgatást. Eötvös ellen ma főleg Darvas ügyvédjelölt vallott igen terhelően.

Budapesti gabonatözsde.

Budapest, 1904. december 6.

A készáruüzlet hivatalos árjegyzései:

B u z a	Kilós	50 kilogr. ára		Kilós	50 kilogr. ára	
		kor-tól	kor-ig		kor-tól	kor-ig
Tiszavidéki új	76	—	—	80	10.15	10.30
Pestvidéki új	76	—	—	80	10.10	10.20
Bánsági új	76	—	—	80	10.15	10.25
Bácskai új	75	9.95	10.05	80	—	—
Rozs elsőrendű					7.55	7.65
„ másodrendű					7.45	7.55
Árpa takarmány					7.20	7.40
„ égetni való					7.10	7.20
„ sörfőzésre való					0.—	0.—
Zab					7.05	7.30
Tengeri bánsági					—	—
„ másnemű					7.60	7.80
Ropos káposzta					11.25	11.50
„ bánsági					—	—
Köles					0.—	0.—

Határidő-üzlet.

Budapest, december 6. (A nagybecsű ereki Lloyd-társulat táv.) A mai tőzsdén a buza ára néhány fillérrel emelkedett. Déli zárlatkor a következő árakat jegyezték: Buza (áprilisra) 1905. . . . 10.33 — —
Tengeri (májusra) 1905. . . . 7.64 — —
Zab (áprilisra) 1905. . . . 7.25 — —
Rozs (áprilisra 1905.) . . . — — —

Alibunár község előjáróságától.

3576. szám. 1904.

887-1.1

Hirdetmény.

Alulírott előjáróság részéről ezennel közhírré tétetik, hogy az Alibunárról Románpetrére vezető állami utszakaszon gazdátlan állapotban feltalált egy körülbelül 10 éves, pejszőrű 50 korona becsértékű kanca és egy mintegy 16 éves fakósbarna, mindkét szemére vak 24 korona értékű herélt lovak, az esetre, ha tulajdonosuk az árverés határnapjáig nem jelentkezne, f. évi december hó 23-án d. e. 10 órakor Alibunár község-házánál megtartandó nyilvános árverés útján a legtöbbet igérőknek, esetleg a becsáron alól is el fognak adatni.

Kelt Alibunáron, 1904. évi december hó 2-án.

Josimovics,
bíró.

Mohaupt,
jegyző.

6859. tkvi szám. 1904.

877-1.1

Árverési hirdetmény és feltételeknek kivonata.

A perlaszi kir. járásbíró, mint tkvi hatóság az előterjesztett kérelem folytán Anton Weigl Sohn újvidéki cég javára 400 kor. tőke 428 kor. után, 1903. évi június hó 23 tól járó 5% kamatai, 96 kor. 90 fillér már megállapított, 18 kor. 90 fillér jelenleg s a még felmerülő költségek kielégítése végett az 1881. évi 60 t.-c. 144 §-a alapján és 146. §-a értelmében Czárévits Milos, Puits Stefan és Puics Drága tomaseváci lakos ellen az ezen kir. járásbíró területén Tomasevác község határában fekvő és a tomaseváci 2424. számú tkvben foglalt:

1. 3. dűlő 82. hrsz. 615 □-öl I. oszt. szántóra 303 korona;
2. 3. dűlő 82. hrsz. 985 □-öl I. oszt. szántóra 470 korona;
- továbbá a tomaseváci 2182. sz. tkvben felvett:
3. 5. dűlő 82. hrsz. 1087/s □-öl I. oszt. kaszálóra 205 korona;
4. 5. dűlő 82. hrsz. 612/s □-öl I. oszt. kaszálóra 111 korona;
5. 58. hrsz. 163 □-öl szőlőre 130 korona;
6. 58. hrsz. 118 □-öl szőlőre 96 korona becsárban az árverést elrendeli s azt, valamint a megállapított feltételeket ezennel közhírré teszi.

A nyilvános árverés Tomasevác község-házában 1904. évi december hó 22. napjának d. e. 9 órájkor fog megtartatni a következő úgy a telekkönyvi hivatalban, mint Tomasevác községben kifizetésre megtekinthető feltételek mellett:

1. Kikiáltási ár a becsár.
2. Ezen árverésen a fenti ingatlanok a kikiáltási áron alól is el fognak adatni.
3. Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át készpénzben vagy óvadékképes értékpapirokban a kiküldött kezéhez letenni.

Kelt Perlaszon, 1904. évi október hó 4-én, a kir. járásbíró mint tkvi hatóságnál.

Tóth,
kir. járásbíró.

Felsenstein

Ferenc

Nagybecskerek.

(898-33)

200 téli női és leány ruhadarabot

u. m.: paletot, raglant, havelock-ot, jaquet stb. legujabb faconban legfinomabb minőségben remek kivitelben vettem e heten, melyeket a kedvező vétel folytán rendkívül olcsó, verseny nélküli árakon

adhatok el.

Kiváló tisztelettel **Felsenstein Ferenc Nagybecskerek.**

Torontálmegye alispánja.

22505. szám. 1904.

886-11

Pályázati hirdetmény.

Nagykikinda rendezett tanácsu városnál a folyó évben megejtendő tisztújítás alkalmával választás után betöltendő következő állásokra pályázatot hirdetek:

1. Polgármester évi törzsfizetése 3600 korona, lakbéré 600 korona.

Megjegyeztetik, hogy a jelenlegi polgármesternek az 1904. évi X. t. c. 66. §-a értelmében ma 4000 korona fizetése van.

2. Három tanácsnok egyenkénti évi törzsfizetése 2000 korona, lakbéré 400 korona.

3. Ügyész 1200 korona, lakbéré nincsen.

4. Főpénztárnok 2000 korona, lakbéré 400 korona.

5. Alapítvány 1300 korona, lakbéré 300 korona.

6. Ellenőr 1300 korona, lakbéré 300 korona.

7. Számtiszt 1100 korona, lakbéré 300 korona.

8. Főszámvevő 2000 korona, lakbéré 400 korona.

9. Két alszámvevő egyenként 1300 korona, lakbéré 300 korona.

10. Mérnök 2400 korona, lakbéré 600 korona.

11. Alkapitány 1500 korona, lakbéré 300 korona.

12. Közgám 1000 korona, lakbéré 200 korona.

13. Levéltárnok 1000 korona, lakbéré 200 korona.

14. Kataszteri nyilvántartó 1400 korona, lakbéré 300 korona.

15. Öt adótiszt egyenként 1200 korona, lakbéré 240 korona.

16. Kerületi előjáró 480 korona, lakbéré nincsen.

Felhívom a pályázókat, hogy kérvényeiket és pedig a minősítéshez kötött állásokra nézve az 1883. évi I. t. c. értelmében és annak megfelelően felszerelve, hozzám folyó évi december 20-ig nyujtsák be.

A megválasztandó főpénztárnok, alpenztárnok és ellenőr évi fizetésük kétszeres összege erejéig, a főszámvevő, két alszámvevő és számtiszt pedig évi fizetése erejéig biztosítékot adni kötelek.

Az ovadékok letételéhez kötött állásoknál nyilatkozat melléklendő a kérvényhez, amelyben az illető magát kötelezi a kívánt ovadékok záros határidő alatti letételére s egyben igazolandó az ovadékok letételi képesség is.

Nagybecskereken, 1904. december 1.

Jankó s. k.
alispán.

Pancsovai főszejgabírószágtól.

6159. szám 1904.

885-22

Pályázati hirdetmény.

A megüresedett torontálmási községi orvosi állásra ezennel pályázatot nyitattik.

Ezen állással 1600 korona évi fizetés, szabad lakás, nappali 40 fillér, éjjeli 80 fillér látogatási díj és mint várattási biztos a szabályrendeletileg megállapított husszemle díjak élvezete van egybekötve.

Felhívom mindazokat, akik ezen állást elnyerni óhajják, hogy elméleti képességüket igazoló okmányokkal felszerelt kérvényeiket a pancsovai járás főszejgabírószághoz folyó évi december hó 15. d. u. 5 óráig küldjék be. A később beérkező kérvények figyelembe nem vétetnek. A megválasztott községi orvos köteles a torontálmegyei orvosok nyugdíjgyuletemek tagjai sorába belépni.

Pancsován, 1904. évi december hó 1-én.

Dr. Gyertyánffy,
főszejgabiros.

Rámpás

literenkint 28 krajcár

kapható (731-x 42)

Dr. Brájjer Lajosnál

Zápolya-utca 1. szám.

3000 darab

kifaragott oszlop eladó.

Jászol vagy kerékvető oszlopoknak alkalmas. 175 cm. hosszú és 15 cm. vastag, drbonként a surján zsidovai állomáshoz szállítva egy koronaért

Értekezhetni lehet az uradalmi intézősegnél, Pusztá Zsidova, posta Csávós, (371-8.5)

A temesvári

„DINKÉ”
mosó- és pipere-
SZAPPANOK

a legjobbak és legolcsóbbak.
(10, 20 és 30 fill.)

Igaz magyar családi szappan.
Kereskedőnknek árkedvezmény.
Kérjünk mindenütt temesvári

„DINKÉ” SZAPPANT!

A hol nem kapható, oda a gyár 5 kilogramos postacsomagokban szállítja utánvétel mellett portómentesen.

Cím: „Szappangyár” Temesvár.
(833-25.2)

Elsőrendű

tűzifa.

Valódi porosz

Kitünő minőségű

szalon kőszén

pirszén (coacs)

a Wildensteinsegen-Richterhof-féle bányákból.

Legjobb faszén.

Kaphatók:

KURLÄNDER IMRE fakeskedőnél

a Kurländer-udvarban, Gizella-part 2766. sz. — Telefon 89. sz.

— Továbbá a fatelepen, Korona-utca 585/II. — Telefon 35. sz. —